

مجموعه مباحث و آرای قضایی در دعاوی حقوقی
جلد اول اسناد تجاری

دکتر علی رشیدی

(رئیس دادگاه تجدید نظر و معاون قضایی دادگستری استان کردستان)

مجید عطایی جنتی (قاضی دادگستری)

نشر حقوق پویا

سر شناسنامه: رشیدی، علی
عنوان قراردادی: ایران، قوانین و احکام
عنوان: مجموعه مباحث و آرای قضایی در دعاوی حقوقی، جلد اول اسناد تجاری.
تکرار نام پدیدآور: علی رشیدی، مجید عطایی جنتی
مشخصات نشر: قم: حقوق پویا، ۱۳۸۹

مشخصات ظاهری: ۳۷۳ ص
ISBN: ۹۷۸-۶۲۲-۹۹۹۸۱-۷-۵ (دوره)
ISBN: ۹۷۸-۶۲۲-۹۹۹۸۱-۶-۸ (جلد اول)

یادداشت: کتابنامه
موضوع: رویه قضایی - ایران
موضوع: رأی قضایی - ایران
موضوع: رأی حقوقی - ایران
رده‌بندی کنگره: ۱۳۹۸، ۳ م و ۵ / ۴۴۰ KMH
شماره مدرک: ۵۱۰۸۶۶۲

وضعیت فهرست‌نویسی: فیبا
یادداشت: مندرجات، ج ۱، اسناد تجاری
موضوع: حقوق تجارت - ایران
موضوع: حقوق مدنی - ایران - دعاوی
شناسه افزوده: عطایی جنتی، مجید
رده‌بندی دی‌جی: ۳۴۹/۵۵

هرگونه تکثیر (اعم از چاپ، کپی و...) از این اثر بدون اخذ مجوز از ناشر خلاف قانون بوده و پیگرد قانونی دارد.
لطفاً در صورت مشاهده موارد را به شماره تلفن‌های ذیل اطلاع دهید.

مجموعه مباحث و آرای قضایی در دعاوی حقوقی جلد اول (اسناد تجاری)

حقوق پویا

دکتر علی رشیدی، (رئیس دادگاه تجدید نظر و معاون قضایی دادگستری استان کردستان)

مجید عطایی جنتی (قاضی دادگستری)

حقوق پویا

ناشر:

اول ۱۳۹۸

چاپ:

۵۰۰ نسخه

تعداد:

۵۵,۰۰۰ تومان

قیمت:

۹۷۸-۶۲۲-۹۹۹۸۱-۶-۸ (جلد اول)

شابک:

۹۷۸-۶۲۲-۹۹۹۸۱-۷-۵ (دوره)

مراکز پخش و توزیع:

قم / خیابان ارم / جنب بانک ملی / پاساژ ناشران / پلاک ۳۲

۰۲۵-۳۷۷۴۹۲۷۴ / ۰۹۱۲۶۵۲۵۰۷۰

کانال تلگرام: @nashrehoghhepoya

فروشگاه اینترنتی: www.hpbook.ir

تهران / فروشگاه نشر میزان ۶۶۴۶۷۷۷۰

تهران / کتاب آوا ۶۶۹۷۴۱۳۰

پیشگفتار

« الحمد لله الذى إليه مصائر الخلق و عواقب الأمر نحمده على عظيم إحسانه و نير برهانه و نوامى فضله و امتنانه حمداً يكون لحقه قضاء و لشكره أداء.»

« ستایش خدای را که بازگشت همه آفریدگان و پایان کارها به اوست. او را ستایش می‌کنم، به سبب احسان فراوانش و برهان روشنش و فضل و عطای روز افزونش؛ ستایشی که حق او را به جای آرد و سپاسش را ادا کند و ما را به ثواب او نزدیک سازد و موجب فزونی بخشش او شود.»

نظر به ضرورت‌اشنایی با اسناد تجاری به مفهوم خاص اعم از برات و سفته و چک و ارفاق و آثار ناشی از آن از حیث نظری و همچنین با توجه به لزوم اطلاع از رویه قضایی در خصوص دعاوی مرتبط با این اسناد و ترغیب دوستان و همکاران قضایی بر آن شدم تا اقدام به جمع آوری آرای قضایی مرتبط با اسناد تجاری که در دادگاه تجدیدنظر استان کردستان صادر کرده بودم، بنمایم، لذا با کمک همکار عزیزم جناب آقای مجید عطایی جنتی مبادرت به تفکیک و انتخاب آرای صادره در فواصل زمانی سال ۱۳۹۱ لغایت ۱۳۹۷ در ارتباط با اسناد تجاری نمودیم.

کتاب شامل دو قسمت می باشد. در قسمت اول به صورت خلاصه مباحثی در رابطه با بررسی شرایط اسناد تجاری اعم از شکلی و ماهوی و مواعد اقدام و ویژگی های مشترک اسناد تجاری به مفهوم خاص و ضمانت و ظهرنویسی این اسناد بیان شده است و با توجه به اصلاح قانون صدور چک در تاریخ ۱۳۹۷/۸/۲۳ مهمترین تغییرات این اصلاحیه به صورت گذرا بحث شده است و در لابلای مطالب مطروحه، نشست های قضایی دادگستری های مختلف در سطح کشور و همچنین نظریه های اداره حقوقی وزارت دادگستری به فراخور مطلب قید شده است.

در قسمت دوم کتاب نمونه آرای صادره بدوی و تجدیدنظر در سیزده بند تحت عناوین صلاحیت و رابطه قراردادی و امانی بودن و تضمینی بودن اسناد صادره

و مهلت و مواعد و ضمانت چک و نامشروع بودن صدور چک و پرداخت وجه چک با اقامه دلیل و خسارت تاخیر تادیه و دارنده با سوء نیت و اسناد در وجه حامل بیان شده است.

ذکر این نکته ضروری می باشد که این کتاب بیشتر برای مطالعه و استفاده قضات و وکلای دادگستری و اساتید دانشگاه جوان و دانشجویان رشته حقوق به رشته تحریر در آمده است و در نگارش آن سعی شده است که خلاصه نویسی و بیان به زبان ساده رعایت شود. حتی برای دسترسی سریع به منابع مطالب ذکر شده برخلاف روش مرسوم در نگارش کتب ، رفرنس ها به صورت کامل قید شده است تا خواننده در صورت تمایل به راحتی بتواند منابع مورد نیاز خود را برای مطالعه بیشتر در اختیار داشته باشد.

قطعاً این اثر خالی از اشکال و نقصان نیست، لذا از تمامی اساتید عزیز و صاحب نظران گرامی درخواست می گردد در صورت تمایل نسبت به اعلام و ارسال ایرادات و پیشنهادات اصلاحی خود به ایمیل اینجانب به نشانی زیر اقدام فرمایند تا در چاپ های بعدی نسبت به برطرف نمودن ایراد و اصلاح آن اقدام نموده و ما را در غنای هر چه بیشتر این کتاب یاری نمایند.

Ali2700@Gmail.com

در خاتمه از کلیه دوستان و همکاران عزیز که با دقت و تلاش فراوان در آماده سازی این اثر قبول زحمت نموده و ما را یاری نمودند کمال تشکر و قدردانی را به عمل می آورد.

خدایا چنان کن سرانجام کار تو خشنود باشی و ما رستگار

دکتر علی رسیدی

مجید عطایی جنتی

زمستان ۱۳۹۷

فهرست مطالب

۱- صلاحیت.....	۹
۲- شرایط برخورداری از امتیازات اسناد تجاری.....	۱۶
۱-۲- رعایت شرایط صدور.....	۱۶
۱-۱-۲- شرایط صدور مندرجات سفته.....	۱۶
۱-۱-۱-۲- اختیاری.....	۱۶
۱-۱-۲- اجباری.....	۱۶
۲-۱-۲- شرایط صدور مندرجات چک.....	۲۱
۱-۲-۱-۲- اختیاری.....	۲۱
۲-۲-۱-۲- اجباری.....	۲۲
۳-۱-۲- شرایط صدور برات.....	۲۶
۱-۳-۱-۲- اختیاری.....	۲۶
۲-۳-۱-۲- اجباری.....	۲۶
۴-۱-۲- شرایط ظهنویسی.....	۲۷
۱-۴-۱-۲- اختیاری.....	۲۷
۲-۴-۱-۲- اجباری.....	۲۷
۵-۱-۲- شرایط ماهوی صدور چک و سفته و ظهنویسی.....	۳۲
۲-۲- رعایت مواعد.....	۳۴
۱-۲-۲- مواعیدی که دارنده چک برای مراجعه به بانک جهت وصول	
چک باید اقدام کند.....	۳۷
۲-۲-۲- مواعیدی که دارنده چک برای اقامه دعوی می‌بایست اقدام کند.....	۴۴

۳-۲-۲- موعدی که دارنده سفته باید برای مراجعه به دادگستری اقدام

به واخواست یا اعتراض عدم تأدیه سفته نماید..... ۵۰

۴-۲-۲- مواعدی که دارنده سفته برای اقامه دعوی می‌بایست اقدام کند..... ۶۳

۳-۲- ویژگی‌های مشترک اسناد تجاری (اسناد براوتی)..... ۶۳

۱-۳-۲- وصف تجریدی بودن اسناد تجاری (اصل غیر قابل استناد بودن

ایرادات در مقابل دارنده)..... ۶۴

۱-۱-۳-۲- دارنده حسن نیت نداشته باشد..... ۶۴

۲-۱-۲-۲- دارنده بلافصل باشد..... ۶۶

۳-۱-۳-۲- متعهد اثبات کند که هنگام امضاء اهلیت نداشته یا امضاء

متعهد جعل شده و یا سند تجاری شرایط شکلی صدور و اعتبار را

دارا نباشد..... ۶۷

۲-۳-۲- وصف تنجیزی بودن اسناد تجاری..... ۷۰

۳-۳-۲- مسئولیت تضامن صادرکنندگان اسناد تجاری (ماده ۲۴۹ قانون

تجارت)..... ۷۴

۱-۳-۳-۲- تعهد ضامن در مقابل دارنده..... ۷۴

۱-۱-۳-۳-۲- ماهیت حقوقی تعهد ضامن..... ۷۴

۲-۱-۳-۳-۲- وسعت تعهد ضامن..... ۷۴

۴-۳-۲- عدم امکان درخواست تأمین دعوای واهی در خصوص اسناد

تجاری (ماده ۱۱۰ قانون آیین دادرسی مدنی)..... ۹۶

۵-۳-۲- عدم امکان دریافت تأمین از اتباع بیگانه (ماده ۱۴۵ قانون آیین

دادرسی مدنی)..... ۹۶

۶-۳-۲- اصل استقلال امضاها..... ۹۶

۹۷..... ۲-۴- اقسام ظهن نویسی

۹۷..... ۲-۴-۱- ظهن نویسی برای انتقال

۱۰۵..... ۲-۴-۲- ظهن نویسی برای وکالت

۱۰۵..... ۲-۴-۳- ظهن نویسی برای وثیقه

۱۰۷..... ۲-۴-۵- نکات

۱۲۳..... ۲-۶- نکات قانون صدور چک (اصلاحی ۱۳۹۷/۸/۲۳)

۱۲۳..... ۲-۶-۱- اتم تغییرات قانون چک جدید

۱۲۳..... ۲-۶-۲- نکات اجرایی قانون جدید چک علیه شعب بانک‌ها برای جبران

۱۲۵..... خسارت اشخاص ثالث

۱۲۵..... ۲-۶-۳- آیا ظهن نویسی چک بر اساس قانون جدید ممنوع شده است؟

۱۲۷..... ۲-۶-۴- صدور اجرائیه چک از صلاحیت شورای حل اختلاف خارج

۱۲۷..... است

۱۳۱..... ۳- «نمونه آراء در مورد صلاحیت»

۱۵۷..... ۴- «نمونه آراء در مورد رابطه قراردادی»

۲۰۴..... ۵- «نمونه آراء در مورد امانی»

۲۲۲..... ۶- «نمونه آراء در مورد تضمین»

۲۵۷..... ۷- «نمونه آراء در مورد مهلت و مواعد»

۲۸۱..... ۸- «نمونه آراء در مورد ضمانت چک»

۳۰۰..... ۹- «نمونه آراء در مورد نامشروع بودن صدور چک»

۳۰۹..... ۱۰- «نمونه آراء در مورد پرداخت چک با اقامه دلیل مثل شاهد»

۱۱- «نمونه آراء در مورد خسارت تأخیر تأدیه» ۳۲۳

۱۲- «نمونه آراء در مورد دارنده با سوء نیت (جعل، خیانت در امانت)» ۳۲۵

۱۳- «نمونه آراء در مورد اسناد تجاری وجه حامل» ۳۵۳

منابع ۳۶۷

www.ketab.ir